

Indenrigsministeriets
afgørelser og udtalelser
om kommunale forhold
1992

Dette hæfte er nr. 12 i rækken af oversigter over Indenrigsministeriets afgørelser og udtalelser om kommunale forhold.

Hæftet indeholder nogle vigtigere afgørelser og udtalelser fra perioden 1. januar - 31. december 1992.

Skrivelserne, som her er gengivet i et kort resumé, er løbende udsendt til samtlige tilsynsråd. De opdeles fast efter 8 hovedområder. Af praktiske grunde har man valgt at lægge samme inddeling til grund ved udarbejdelsen af hæftet, selv om der ikke i perioden foreligger afgørelser eller udtalelser på samtlige områder.

Kommunalbestyrelserne kan rekvirere kopi af skrivelserne hos vedkommende tilsynsråd, som også besvarer eventuelle forespørgsler. Amsrådene og andre interesserede kan rette henvendelse, til Indenrigsministeriet, Christiansborg Slotsplads 1, 1218 København K, tlf. 33 92 36 60.

Indenrigsministeriet, oktober 1993

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Kommunalbestyrelsen og dens udvalg	side 5
2. Inhabilitet	side 12
a. Speciel inhabilitet	side 12
b. Generel inhabilitet	side -
3. De kommunale opgaver (kommunalfuldmagten).....	side 14
4. Kommunale fællesskaber	side -
5. Diæter, honorarer m.v....	side 23
6. Budget, regnskab og revision.....	side 28
7. Kommunale indkomst- og ejendomsskatter m.v.....	side -
8. Andre udtalelser og afgørelser	side 30
Stikordsregister for årgang 1981 - 1992	side 37

1. KOMMUNALBESTYRELSEN OG DENS UDVALG

1.1. Om bemyndigelse til at udforme en udtalelse til den kommunale tilsynsmyndighed

Udtalt, at hvis der i forbindelse med amtsrådets behandling af et udkast til besvarelse af en høring fra Indenrigsministeriet fremkommer sådanne ændringsforslag eller bemærkninger til udkastet, at det ikke er muligt på mødet at nå frem til en affattelse af besvarelsen, må nyt udkast til besvarelse forelægges amtsrådet i et kommende møde. Er der imidlertid alene tale om enkelte, konkrete ændringer, der ikke kan foretages på mødet på grund af manglende oplysninger eller lignende, kan amtsrådet efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke være afskåret fra at bemyndige amtsborgmesteren eller vedkommende udvalg til at foretage sådanne nærmere angivne ændringer, medmindre disse må anses for at være af væsentlig betydning for besvarelsen.

I denne forbindelse henvises til Preben Espersen, Delegation i kommunestyret (1985), side 40, hvor det er anført, at det, selv hvor der må antages at gælde et delegationsforbud, næppe kan være ganske udelukket, at rent udfyldende detailbeslutninger overlades til andre. Endvidere henvises til betænkning nr. 894/1980 om kommunale styrelsesformer og kommunalpolitikernes arbejdsvilkår m.v., side 125 f., hvor det er anført, at sådanne situationer ikke bør beskrives som en delegation, men som en bemyndigelse til afslutning af en sag, idet beslutningsretten er konkretiseret og, har sammenhæng med noget mere (praktisk) udførende.

På denne baggrund fandt Indenrigsministeriet ikke, at amtsrådet havde handlet ulovligt ved på et møde at have overladt det til økonomiudvalget at foretage en nærmere angiven ændring i det i øvrigt af amtsrådet vedtagne forslag til besvarelse. Da der var tale om amtsrådets afgivelse af en udtalelse over for en anden myndighed, har det dog påhvilet amtsborgmesteren at sikre, dels at medlemmerne på amtsrådets møde havde mulighed for at få tilført beslutningsprotokollen en afvigende mening med henblik på medsendelse til Indenrigsministeriet, dels at medlemmerne efterfølgende blev orienteret om den endelige affattelse af amtsrådets besvarelse i sagen.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 18. marts 1992 til et amtsrådsmedlem - 1. k.kt. j.nr. 1992/1070/025-1).

1.2. Om adgangen til at nedsætte arbejdsgrupper o. lign. samt om udvalgsformandens beføjelser

Udtalt, at det alene er kommunalbestyrelsen, der kan nedsætte særlige udvalg efter styrelseslovens § 17, stk. 4, og at bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen kompetence til at påtvinge økonomiudvalget eller et stående udvalg et sådant særligt udvalg som rådgivende organ. Det antages endvidere, at bestemmelsen indebærer, at økonomiudvalget eller et stående udvalg ikke på egen hånd kan nedsætte et udvalg, der skal udføre rådgivende funktioner for økonomiudvalget eller det stående udvalg, jf. herved Erik Harder, Dansk Kommunalforvaltning 1, 5. udg. (1988), side 272.

Bestemmelsen i § 17, stk. 4, er derimod ikke til hinder for, at økonomiudvalget eller et stående udvalg nedsætter et udvalg eller en arbejdsgruppe med henblik på udveksling af oplysninger og synspunkter mellem den kommunale administration og repræsentanter for borgere, foreninger, institutioner m.v. Beslutning om oprettelse af et sådant organ, der ikke skal fungere som et kollegialt organ med en nærmere angivet kompetence, kan træffes på udvalgsniveau eller administrativt niveau.

Ved vurderingen af, om en arbejdsgruppe skulle have været nedsat af amtsrådet som et særligt udvalg i henhold til styrelseslovens § 17, stk. 4, måtte det derfor efter ministeriets opfattelse være afgørende, om arbejdsgruppen havde fået tillagt en kompetence, således at arbejdsgruppen - om fornødent ved afstemning - havde skullet træffe beslutninger, herunder om indstillinger til amtskommunen.

I den konkrete sag måtte Indenrigsministeriet på baggrund af kommissoriet og arbejdsplanen for arbejdsgruppen lægge til grund, at arbejdsgruppen ikke havde været tillagt forberedende eller rådgivende funktioner for udvalget for teknik og miljø, jf. styrelseslovens § 17, stk. 4. Ministeriet fandt herefter ikke, at arbejdsgruppen havde skullet nedsættes som et særligt udvalg i henhold til den nævnte bestemmelse.

Endvidere udtalt, at da beslutningen om nedsættelsen af arbejdsgruppen måtte anses for truffet af udvalget for teknik og Miljø, måtte en beslutning om nedlæggelse af arbejdsgruppen efter ministeriets opfattelse ligeledes træffes af udvalget.

Efter § 22, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse kan en udvalgsformand på udvalgets vegne afgøre sager, som ikke tåler opsættelse eller ikke giver anledning til tvivl. Efter ministeriets opfattelse forelå der ikke i sagen oplysninger, der godtgjorde, at afgørelsen om nedlæggelse af arbejdsgruppen havde kunnet betragtes som en sag, der var omfattet af disse formandsbeføjelser. Ministeriet fandt derfor, at spørgsmålet om nedlæggelsen af arbejdsgruppen skulle have været forelagt udvalget for teknik og miljø. Da udvalgsformandens beslutning havde været forelagt udvalget som efterretningssag, uden at dette havde givet anledning til indsigelse mod den trufne beslutning, foretog ministeriet sig dog ikke videre vedrørende dette spørgsmål.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 25. juni 1992 til en borger -1. k.kt. j.nr. 1992/1079/060-1).

1.3. Kompetenceforholdet mellem kommunalbestyrelsen/økonomiudvalget og de stående udvalg i sager om ansættelse af medarbejdere i socialforvaltningen

Udtalt, at økonomiudvalget i henhold til den kommunale styrelseslovs § 18, stk. 3, er generelt ansvarlig for personaleforvaltningen inden for samtlige kommunens områder. Økonomiudvalget kan således ikke overlade personaleforvaltningen eller dele af denne til et stående udvalg. De stående udvalg er dog ikke afskåret fra indflydelse på personalesagerne, idet personalesager kan have en snæver sammenhæng med løsningen af et stående udvalgs opgaver, således at det efter den kommunale styrelseslov § 21, stk. 2, påhviler økonomiudvalget at inddrage det berørte udvalg. Økonomiudvalget kan endvidere fastlægge en fremgangsmåde, hvorefter et stående udvalg for nærmere angivne stillingskategoriers vedkommende foretager indstilling til økonomiudvalget, eventuelt efter forudgående samtaler med ansøgerne.

Endvidere udtalt, at kommunalbestyrelsen efter § 2, stk. 2, i den sociale styrelseslov er afskåret fra at behandle og tage stilling til de sociale ydelser, som vedkommende stående udvalg træffer afgørelse om at tildele bestemte borgere. I tilfælde, hvor den sociale ydelse til borgeren består i antagelse af en person til at udføre et bestemt hverv, uden at der herved etableres et ansættelsesforhold til kommunen, vil sagen, herunder aftaleindgåelsen med den pågældende person, således ikke kunne behandles i kommunalbestyrelsen. Dette vil typisk være tilfældet, når der til det pågældende hverv ikke er knyttet en arbejdsforpligtelse målt i timetal.

Derimod kan selve det forhold, at en ansættelse af kommunalt personale er begrundet i bistandslovens bestemmelser, efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke medføre, at ansættelsen henhører under vedkommende stående udvalg. Spørgsmålet om, hvorvidt der skal ansættes kommunalt personale til opfyldelse af bestemmelserne i bistandsloven må derfor på sædvanlig måde forelægges økonomiudvalget.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse skal kommunalbestyrelsen således tage stilling til spørgsmål om ansættelse af medarbejdere inden for socialforvaltningen, herunder "hjemme hos" socialrådgivere. Afgørelserne i personalesagerne kan være overladt til økonomiudvalget, borgmesteren eller forvaltningen. I forbindelse med forelæggelsen af en sag om ansættelse af en medarbejder inden for social forvaltningen vil vedkommende udvalg - i anonymiseret form - kunne henvise til den eller de sociale sager, som efter udvalgets opfattelse kan begrunde ansættelsen.

Vedrørende den konkrete sag om socialudvalgets ansættelse af en "hjemme hos" - socialrådgiver, der var baggrunden for den generelle forespørgsel til Indenrigsministeriet, fandt ministeriet, at der var tale om etablering af et egentligt ansættelsesforhold til kommunen. Ministeriet henviste herved til de i betænkning nr.1049/1985 om det kommunale løntilsyn, side 42 f, angivne vejledende momenter for vurderingen af, om der foreligger et ansættelsesforhold til kommunen. Ministeriet fandt derfor, at socialudvalget ikke havde været berettiget til at træffe beslutning om ansættelsen.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 13. juli 1992 til et byråd 1. k.kt. j.nr. 1992/1072/747-1).

1.4. Om tavshedspligt med hensyn til udvalgets forhandlinger og dagsordens- eller sagsmateriale

Udtalt, at den kommunale styrelseslov ikke anerkender begrebet "lukket møde" for kommunalbestyrelsen, men alene en adgang til at behandle enkelte sager for lukkede døre. Hensynet til at opnå en fri og åben debat kan ikke begrunde en dørlukning. I sammenhæng hermed antages det, at det forhold, at kommunalbestyrelsens forhandlinger foregår for lukkede døre, næppe i sig selv medfører, at forhandlingerne må anses for fortrolige og dermed undergivet tavshedspligt. Udvalgenes møder er derimod ikke offentlige. Der er ikke hjemmel til, at udvalgene eller kommunalbestyrelsen kan beslutte, at udvalgs møder skal være offentlige. Om tavshedspligten for så vidt angår udvalgs møder henviset til den kommenterede kommunale styrelseslov ved Preben Espersen m.fl., 1991, side 121.

Endvidere udtalt, at det forhold, at der må antages at gælde en almindelig tavshedspligt for så vidt angår forhandlingerne i kommunalbestyrelsens udvalg, ikke i sig selv betyder, at det materiale, der sendes til medlemmerne til brug for behandlingen af sagerne, eller de beslutninger, der træffes, også er fortrolige og dermed undergivet tavshedspligt. Vurderingen af, om sagsmaterialet og udvalgsbeslutningerne er fortrolige, må efter Indenrigsministeriets opfattelse ske på grundlag af de almindelige regler om tavshedspligt, der er fastsat i forvaltningslovens § 27, jf. straffelovens § 152 og §§ 152 c - 152 f.

Opregningen i forvaltningslovens § 27, stk. 1, af de hensyn, der kan føre til tavshedspligt, er dog ikke udtømmende. Blandt de hensyn, som ikke er nævnt i loven, men som efter omstændighederne kan begrunde tavshedspligt, er hensynet til offentlige myndigheders interne beslutningsproces, jf. den kommenterede forvaltningslov ved John Vogter, 1992, side 326.

På denne baggrund antages det, at udvalgenes indstillinger til kommunalbestyrelsen må anses for fortrolige af hensyn til kommunalbestyrelsens beslutningsproces i det omfang, kommunalbestyrelsen ikke har truffet beslutning om offentliggørelse af indstillingerne. Det samme gælder de indstillinger fra forvaltningen, som foreligger i det dagsordens- eller sagsmateriale, der udsendes til, udvalgsmedlemmerne.

Derimod er der efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke grundlag for i øvrigt generelt at anse dagsordens- eller sagsmateriale, der udsendes til udvalgsmedlemmer, eller endelige udvalgsbeslutninger for fortrolige, medmindre materialet eller beslutningen indeholder oplysninger, der efter en konkret vurdering må anses for fortrolige, f.eks. oplysninger om enkeltpersoners personlige eller økonomiske forhold, oplysninger om offentlig kontrol-, regulerings- eller planlægningsvirksomhed m.v.

I den forbindelse bemærket, at der kan være særlige tilfælde, hvor oplysning om en sag og dens forestående behandling i et udvalg må anses for fortrolig af hensyn til den interne beslutningsproces, uanset om sagen indeholder fortrolige oplysninger, f.eks. en sag om interne organisationsændringer, generelle personalemæssige forhold, kommunes forhold til private institutioner m.v. I sådanne sager vil der dog typisk også være væsentlige hensyn til kommunens interesse i en hemmeligholdelse af sagerne, således at oplysninger om sagerne allerede af den grund vil være i strid med reglerne om tavshedspligt.

I den konkrete sag, som en statsadvokat havde forelagt for Indenrigsministeriet, fandt Indenrigsministeriet herefter ikke grundlag for at antage, at hensynet til udvalgsbehandlingen og kommunens interne beslutningsproces eller væsentlige hensyn i øvrigt til kommunens interesser kunne begrunde en tavshedspligt med hensyn til de oplysninger, der var angivet i det pågældende dagsordenspunkt i den "lukkede del" af udvalgets dagsorden.

Endvidere bemærket, at sagsbeskrivelsen i dagsordenspunktet efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke kunne betragtes som en forhandling af fortrolig karakter inden for en offentlig myndighed, jf. straffelovens § 129, uanset at det antages, at udtrykket "forhandlinger" også dækker det materiale, der ligger til grund for forhandlingerne, jf. Justitsministeriets vejledning om forvaltningsloven, 1986, side 73.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 17. november 1992 til en statsadvokat - 1. k.kt. j.nr. 1992/1019-13).

2. INHABILITET

a. Speciel inhabilitet

2.1. Spørgsmål om inhabilitet for formand og øvrige medlemmer af bestyrelsen for et aktieselskab ved kommunalbestyrelses behandling af visse sager vedrørende selskabet

Udtalt, at selvom udfaldet af en sag om afholdelse af vejledende folkeafstemning om salg af en kommunes aktier i et forsyningsselskab ikke i sig selv er afgørende for kommunens fortsatte ejerskab af selskabet og dermed for kommunalbestyrelsens adgang til at udpege medlemmer af selskabets bestyrelse, vil både borgmesteren og de øvrige kommunalbestyrelsesmedlemmer, der er medlemmer af bestyrelsen for selskabet - og som modtager et honorar herfor - have en sådan økonomisk interesse i udfaldet af sagen, at de vil være inhabile efter forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1.

Endvidere udtalt, at et kommunalbestyrelsesmedlem, der er formand for bestyrelsen for et aktieselskab, har en sådan tilknytning til dette, herunder en sådan forpligtelse til at varetage selskabets interesser, at den pågældende som udgangspunkt vil være inhabil i forhold til alle sager i kommunen, i hvis udfald selskabet har en særlig interesse, jf. for private selskaber forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3, og for offentligt ejede selskaber § 3, stk. 1, nr. 5. Udgangspunktet vil kunne modificeres, når de i forvaltningslovens § 3, stk. 2, anførte betingelser er opfyldt.

Hvad angår de øvrige medlemmer af det pågældende aktieselskabs bestyrelse, som tillige er kommunalbestyrelsesmedlemmer, bemærket, at ministeriet er mest tilbøjeligt til at anse de pågældende, der i henhold til aktionæroverenskomsten udpeges af kommunalbestyrelsen, for valgt med henblik på i selskabsbestyrelsen at varetage kommunens interesser. De pågældende vil derfor som udgangspunkt ikke være inhabile ved kommunalbestyrelses behandling af sager vedrørende aktieselskabet. Indebærer sagen en stillingtagen til de pågældende kommunalbestyrelsesmedlemmers handlinger eller undladelser som bestyrelsesmedlemmer, vil inhabilitet dog kunne foreligge, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 12. november 1992 til en kommunalbestyrelse - 4. k.kt. j.nr. 1992/122/157-2).

3. DE KOMMUNALE OPGAVER

3.1. Om produktion m.v. af legetøj i (amts)kommunalt regi.

Udtalt, at produktion og videreudvikling af legetøj til brug i en (amts)kommunes egne institutioner lovligt vil kunne varetages af en (amts)kommune, men at det ikke er en (amts)kommunal opgave at fremstille og videreudvikle legetøj med henblik på salg, medmindre der foreligger lovhjemmel hertil. Dette gælder uanset, at legetøjet alene afsættes til offentlige eller halvoffentlige institutioner.

Endvidere udtalt på baggrund af en udtalelse fra Socialministeriet, at der efter bistandslovens § 91 er lovhjemmel til produktion, videreudvikling og salg af produkter i amtskommunale revalideringsinstitutioner under den forudsætning, at der ikke påføres andre virksomheder ublu konkurrence eller ydes tilskud til køberne.

Endelig udtalt, at en amtskommunal revalideringsvirksomhed herefter lovligt vil kunne erhverve rettighederne til produktion, videreudvikling og salg af legetøj til brug for arbejdet i revalideringsvirksomheden, men at det derimod ikke er en (amts)kommunal opgave at deltage i en fond med sådanne opgaver, da der ikke foreligger lovhjemmel hertil.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 7. januar 1992 til et amtsråd - 2. k.kt. j.nr. 1992/1122/561-1).

3.2. Erstatning og bod i forbindelse med en mageskifteaftale

Meddelt, at Indenrigsministeriet ikke har fundet grundlag for at ophæve et tilsynsråds beslutning om at anlægge erstatningssag mod et byrådsmedlem, der i byrådet havde stemt for en beslutning om at indgå en mageskifteaftale med en privat erhvervsvirksomhed, og at ministeriet heller ikke havde fundet grundlag for

at nedsætte den bod på 30.000 kr., som tilsynsrådet havde fastsat som betingelse for at frafalde sagsanlægget.

Ministeriet fandt, at byrådets beslutning om indgåelse af mageskifteaftalen var en uforvarlig disposition, som kunne tilregnes klageren som uagtsom, og at kommunens tab på ca. 13,5 mio. kr., der var en følge af den indgåede mageskifteaftale, måtte anses for påregneligt.

Ministeriet kunne ikke give klageren medhold i forskellige klager over tilsynsrådets sagsbehandling m.v., bortset fra en klage over, at tilsynsrådet ikke havde foretaget partshøring af klageren, efter at tilsynsrådets sagsbehandling havde skiftet karakter fra at vedrøre spørgsmålet om lovligheden af byrådets beslutning til at vedrøre erstatningsansvaret for de enkelte byrådsmedlemmer, som havde stemt for beslutningen. På dette punkt fandt ministeriet ikke, at tilsynsrådet havde opfyldt sin pligt til at foretage partshøring, som foreskrevet i forvaltningslovens § 19.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 6. april 1992 til et fhv. byrådsmedlem - 2. k.kt. j.nr. 1990/1125/1216-1).

3.3. Vedrørende kommunalt tilskud til en privat socialrådgiverfunktion

Udtalt på grundlag af en udtalelse fra Socialministeriet, at bistandslovens regler ikke er til hinder for, at en kommune uden for bistandslovens rammer yder tilskud til rådgivningsvirksomhed i private organisationer.

Endvidere udtalt, at en kommune ikke generelt kan antages at være afskåret fra på ulovbestemt grundlag at yde tilskud til socialrådgivningsvirksomhed i privat regi.

Visse betingelser må imidlertid være opfyldt, for at tilskud kan ydes.

Såfremt den organisation, der modtager tilskuddet, også udfører ikke-kommunale opgaver, skal det kommunale tilskud klausuleres således, at det udelukkende anvendes til den aktivitet, der har begrundet tilskuddet. Det er endvidere en betingelse, at rådgivningen tilbydes samtlige borgere i kommunen, medmindre der foreligger saglige kriterier for kun at tilbyde rådgivningen til bestemte grupper af borgere.

Særligt for så vidt angår holdningsprægede foreninger udtalt, at disse foreningers særlige baggrund kan medføre, at nogle borgere, uanset at foreningernes aktiviteter formelt er tilgængelige for alle, afholder sig fra at deltage i disse. En kommune er ikke afskåret fra at yde tilskud til sådanne foreninger med henblik på varetagelse af kommunale opgaver. Almindelige forvaltningsretlige retsgrundsætninger, herunder retsgrundsætninger om ligelig forvaltning, vil imidlertid i sådanne tilfælde ofte føre til, at kommunen vil være forpligtet til på tilsvarende vilkår at imødekomme ansøgninger om tilskud til lignende aktiviteter fra andre holdningsprægede foreninger og eventuelt tillige fra i hvert fald én forening uden holdningspræget baggrund.

I den konkrete sag udtalt, at en kommune kunne yde et tilskud på indtil 200.000 kr. til en socialrådgiverfunktion i Arbejdernes Fællesorganisation, såfremt tilskuddet alene anvendtes til socialrådgiverfunktionen, og såfremt socialrådgiverfunktionen ville være åben for alle borgere i kommunen uanset medlemskab af Arbejdernes Fællesorganisation.

Endelig udtalt, at Arbejdernes Fællesorganisation måtte anses for at være en holdningspræget organisation, hvorfor kommunen kunne være forpligtet til at imødekomme ansøgninger om tilskud til lignende aktiviteter fra andre private foreninger m.v.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 22. april 1992 til et tilsynsråd - 2. k.kt. j.nr. 1992/1127/250-1).

3.4. Om et kommunalt brandvæsens reparationsvirksomhed m.v. for andre offentlige myndigheder og private.

Udtalt generelt, at der hverken i brandloven eller anden lovgivning er hjemmel til, at kommuner sælger radioprodukter til eller udfører reparationsarbejde for andre offentlige myndigheder eller private virksomheder m.v.

Endvidere udtalt, at en kommune i et vist begrænset omfang kan udnytte en kommunal overkapacitet og således varetage opgaver, der ikke normalt er kommunale. Det er dog bl.a. en betingelse, at den pågældende kommunale aktivitet ikke er dimensioneret med det formål at opnå mulighed for at varetage opgaver, der normalt ikke er kommunale, samt at overkapaciteten af hensyn til varetagelsen af den kommunale opgave ikke kan afskaffes. Ved afgørelsen af hvorvidt en kommune kan sælge overkapacitet, må det endvidere indgå som et element i afvejningen, om opgaven i øvrigt varetages på rimelig måde af private erhvervsdrivende.

Herudover vil kommuner i meget begrænset omfang kunne påtage sig accessoriske opgaver, d.v.s. i princippet ikke-kommunal virksomhed, der knytter sig naturligt til en i øvrigt kommunal opgave på en sådan måde, at det ville forekomme urimeligt ikke at give kommunen adgang til at udføre opgaven. Betingelsen herfor er bl.a., at den accessoriske virksomhed i sit omfang skal være underordnet i forhold til hovedvirksomheden. Ved afvejningen af, hvorvidt en sådan ikke-kommunal virksomhed kan udføres, skal der tillige tages hensyn til, om opgaven i forvejen varetages på rimelig måde af private erhvervsdrivende.

I den konkrete sag udtalte Indenrigsministeriet, at et kommunalt brandvæsen - som forestod driften af en for flere kommuner fælles alarmeringscentral - som accessorisk virksomhed kunne indkøbe materiel til og udføre reparationsvirksomhed på lokale alarmeringscentraler i de kommuner, som var tilsluttet den fælles alarmeringscentral.

Videre udtalt, at indkøbs- og reparationsvirksomhed i forbindelse med mobilt radioudstyr i de kommuner, som var tilsluttet den fælles alarmeringscentral, og over for private virksomheder ikke kunne anses som accessorisk virksomhed i forhold til virksomheden på den fælles alarmeringscentral. Den omhandlede indkøbs- og reparationsvirksomhed kunne heller ikke anses som lovlig ud fra et overkapacitetssynspunkt.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 17. november 1992 til en borger - 2. k.kt. j.nr. 1992/1124/101-1).

3.5. Om kommunal patientbefordring for et privat selskab

Udtalt på baggrund af en udtalelse fra Sundhedsministeriet, at der ikke i Sundhedsministeriets lovgivning er hjemmel til, at kommuner påtager sig patienttransport for private virksomheder m.v.

Endvidere udtalt, at det ifølge almindelige offentligretlige retsgrundsætninger om kommuners opgavevaretagelse som udgangspunkt ikke er en kommunal opgave at drive handel, håndværk, industri og finansiell virksomhed, medmindre der foreligger lovhjemmel hertil. Udgangspunktet fraviges dog for så vidt angår kommunal produktion til eget brug. Kommuner kan tillige for at undgå værdispild afsætte eventuelle biprodukter fra kommunal virksomhed samt i et vist begrænset omfang udnytte overkapacitet og således varetage opgaver, der ikke normalt er kommunale.

For så vidt angår salg af overkapacitet er det bl.a. en betingelse, at den pågældende kommunale aktivitet ikke er dimensioneret med det formål at opnå mulighed for at varetage opgaver, der normalt ikke er kommunale, samt at overkapaciteten af hensyn til varetagelsen af den kommunale opgave ikke kan afskaffes. Ved afgørelsen af, hvorvidt en kommune kan sælge overkapacitet, må det endvidere indgå som et element i afvejningen, om opgaven i øvrigt varetages på rimelig måde af private erhvervsdrivende.

Herudover vil kommuner i meget begrænset omfang kunne påtage sig accessoriske opgaver, d.v.s. i princippet ikke-kommunal virksomhed, der knytter sig naturligt til en i øvrigt kommunal opgave på en sådan måde at det ville forekomme urimeligt ikke at give kommunen adgang til at udføre opgaven. Det er dog bl.a. en betingelse, at den accessoriske virksomhed i sit omfang skal være underordnet i forhold til hovedvirksomheden. Ved afvejningen af, om en sådan ikke-kommunal virksomhed kan udføres, skal der tillige tages hensyn til om opgaven i forvejen varetages på rimelig måde af private erhvervsdrivende.

Endelig udtalt, at det som udgangspunkt ikke er en kommunal opgave at udføre patientbefordring for et privat forsikringsselskab. Da der ikke i lovgivningen stilles krav om, at kommunen skal opretholde en bestemt kapacitet på området, og da opgaven antages at kunne varetages på rimelig måde af private erhvervsdrivende, kunne en sådan opgave heller ikke varetages af kommunen ud fra et overkapacitetssynspunkt. Der var endvidere efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke tale om accessorisk virksomhed, da den omhandlede patientbefordring ikke lå i naturlig forlængelse af den kommunale ambulancevirksomhed.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 17. november 1992 til en virksomhed - 2. k.kt. j.nr. 1992/1124/101-2).

3.6. Vedrørende samdriftsaftaler mellem kommuner og Post- og Telegrafvæsenet

Udtalt generelt, at kommuner som udgangspunkt ikke kan indgå samarbejdsaftaler med Post- og Telegrafvæsenet om kommunal medvirken udførelse af postforretninger, da der er tale om en statslig opgave.

Endvidere udtalt, at et eventuelt kommunalt ønske om at opretholde en statslig service for kommunens borgere ikke i sig selv kan antages at være tilstrækkeligt til at fravige nævnte udgangspunkt. Foreligger der derimod en situation, hvor en kommune får mulighed for at varetage en kommunal opgave mere hensigtsmæssigt ved at samarbejde med staten, må ovennævnte udgangspunkt dog antages at kunne fraviges, idet der i så fald foreligger en særlig kommunal interesse i en samarbejdsaftale.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse må det dog yderligere være en betingelse for at anse en sådan aftale for lovlig, at aftalen ikke indebærer ulovlige økonomiske bidrag fra kommunen til staten. De samlede udgifter i forbindelse med aftalens gennemførelse skal derfor fordeles mellem kommunen og staten i forhold til de kommunale og statslige opgavers andel af udgifterne.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 4. december 1992 til et tilsynsråd - 2. k.kt. j.nr. 1992/1121/500-1).

3.7. Vedrørende kommuners mulighed for at finansiere forbrugeres udgifter i forbindelse med overgang til fjernvarme samt forbrugeres udgifter til energibesparende foranstaltninger

Udtalt, at kommuner i medfør af de almindelige offentlige retsgrundsætninger om kommunernes opgavevaretagelse kan engagere sig i kollektiv varmforsyning.

På baggrund af Indenrigsministeriets tidligere praksis endvidere udtalt, at der ikke er grundlag for at antage, at en fjernvarmeforsyningsvirksomhed med kommunal deltagelse er afskåret fra - som et accessorium til forsyningsvirksomheden - at tilbyde sine egne potentielle kunder en finansieringsordning for kundernes tilslutnings- og installationsudgifter, herunder udgifter til tilslutningsafgift, i forbindelse med konvertering til kollektiv fjernvarmeforsyning.

I den konkrete sag blev den pågældende finansieringsordning ikke tilbudt til det kommunale kraftvarmeselskabs egne mulige aftagere, men derimod til de potentielle kunder hos kraftvarmeselskaber aftagere, de lokale fjernvarme- og distributionsselskaber.

Indenrigsministeriet fandt ikke tilstrækkeligt grundlag for at, antage, at dette forhold i sig selv udelukkede, at kraftvarmeselskabet kunne engagere sig i den omhandlede finansieringsordning vedrørende forbrugernes tilslutnings- og installationsudgifter, såfremt kraftvarmeselskabet havde en saglig interesse i at etablere en sådan ordning, f.eks. fordi kraftvarmeselskabets afsætning og/eller indtjening herved kunne øges.

Udtalt, at retsstillingen på dette område imidlertid ikke er klar, hvorfor det samtidig blev henstillet til Energiministeriet at overveje behovet for en nærmere lovgivning på området.

Endvidere udtalt, at en kommune ikke på ulovbestemt grundlag kan bidrage til finansiering af forbrugeres investeringer i energibesparende foranstaltninger, som ikke har karakter af nødvendige tilslutnings- og

installationsarbejder i forbindelse med omstilling til fjernvarmeforsyning, idet en sådan virksomhed ikke kan antages at knytte sig accessorisk til kommunens varmeforsyningsopgave.

Herudover udtalt, at en yderligere forudsætning for kommunal deltagelse i en finansieringsordning er, at ordningen - i det omfang denne i øvrigt er lovlig - administreres efter almindelige forvaltningsretlige principper, ikke strider mod anden lovgivning og er økonomisk forsvarlig.

Endelig udtalt, at kommuner, der deltager i et kollektivt varmeforsyningsanlæg, har låneadgang til de udgifter til en finansieringsordning, som det kollektive varmeforsyningsanlæg lovligt kan afholde.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 17. december 1992 til et tilsynsråd - 2. k.kt. j.nr. 1992/1125/025-1).

5. DIÆTER, HONORARER M.V.

5.1. Om muligheden for at yde diæter ud over tillægsvederlaget, når et kommunalbestyrelsesmedlem er indvalgt i et nævn, efter indstilling fra stedlige organisationer m.v.

Udtalt, at i tilfælde, hvor et kommunalbestyrelsesmedlem er indvalgt i et navn m.v. af kommunalbestyrelsen efter indstilling fra stedlige organisationer m.v., må det tillægges afgørende betydning, om kommunalbestyrelsen er bundet af indstillingen fra den pågældende organisation m.v., således at kommunalbestyrelsen ikke har en reel valgmulighed ved udpegningen. Derimod skal overvejelser om, hvilke interesser nævnsmedlemmerne navnlig skal varetage, ikke spille nogen rolle for afgørelsen af vederlæggelsesspørgsmålet.

Afgørelsen af, om en indstilling er bindende for kommunalbestyrelsen, må bero på en konkret fortolkning af den lovbestemmelse, der omhandler det pågældende valg.

Tilføjet, at i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen blot udøver en "opmandsfunktion", dvs. udpeger medlemmer til et organ, hvor organisationerne ikke kan blive enige om at udpege det relevante antal medlemmer, betragtes hvervet ikke som udført efter valg af kommunalbestyrelsen.

Kun i de tilfælde, hvor der har foreligget en reel valgmulighed (flere indstillede, end der skulle vælges), vil udpegelsen til hvervet kunne anses for sket "efter valg af kommunalbestyrelsen", jf. den kommunale styrelseslovs § 16 a, stk. 2, med den konsekvens, at der ikke vil kunne oppebæres diæter ud over tillægsvederlaget.

På grundlag af fortolkning af lovbestemmelserne vedrørende de forelagte tilfælde udtalt, at der i disse tilfælde ikke forelå nogen reel valgmulighed for kommunalbestyrelsen, og at der derfor havde været mulighed for at yde diæter til de pågældende kommunalbestyrelsesmedlemmer, uanset at disse modtog tillægsvederlag.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 7. januar 1992 til en kommunalbestyrelse - 4. k.kt. j.nr. 1990/1331/0306-1).

5.2. Diæter for medlemskab af en kommission, et udvalg m.v., herunder beredskabskommissionen

Udtalt, at i de tilfælde, hvor der foreligger en særlig hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om udbetaling af diæter m.v. for medlemskab af en kommission, et udvalg m.v., må der efter Indenrigsministeriets opfattelse foretages en konkret fortolkning af, om denne særlige hjemmel indskrænker hjemlen i den kommunale styrelseslovs § 16, stk. 3, til udbetaling af diæter m.v., således at kommunalbestyrelsen er afskåret fra at tillægge de af kommunalbestyrelsen udpegede medlemmer diæter m.v. i henhold til den kommunale styrelseslov uden samtidig at træffe tilsvarende beslutning i henhold til den særlige hjemmel for så vidt angår de øvrige medlemmer af kommissionen, udvalget m.v.

Udgangspunktet må være, at tilstedeværelsen af et særligt hjemmelsgrundlag for udbetaling af diæter m.v. ikke indebærer nogen indskrænkning i adgangen til at anvende diæthjemlen i den kommunale styrelseslov.

Dette udgangspunkt fraviges i tilfælde, hvor det er fastsat eller forudsat i lovgivningen, at medlemmerne af en kommission, et udvalg m.v. skal ligestilles i henseende til vederlæggelsen.

For så vidt angår medlemskab af beredskabskommissionen er der særlige holdepunkter i lovgivningen for at antage, at de medlemmer, der er udpeget af Civilforsvarsforbundet, skal stilles lige i diætmæssig henseende med de medlemmer, der er udpeget af kommunalbestyrelsen. På den baggrund er det Indenrigsministeriets opfattelse, at kommunalbestyrelsens adgang til at yde diæter i henhold til § 16, stk. 3, i den kommunale styrelseslov til de medlemmer i beredskabskommissionen, der er valgt af kommunalbestyrelsen, må anses for indskrænket som følge af den særlige hjemmel i § 16, stk. 5, i civilforsvarsloven.

Hvis der træffes beslutning om at yde diæter til de af kommunalbestyrelsen valgte medlemmer af beredskabskommissionen, er kommunalbestyrelsen derfor forpligtet til også at træffe beslutning om ydelse af diæter til de af Civilforsvarsforbundet udpegede medlemmer af kommissionen.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 13. januar 1992 til et byråd - 4. k.kt. j.nr. 1991/1332/0404-1).

5.3. Spørgsmål om, hvilke hverv der udføres efter valg af kommunalbestyrelsen

Udtalt, at i tilfælde, hvor udpegningskompetencen som udgangspunkt ligger hos andre - foreninger og organisationer m.v. -- og hvor kommunalbestyrelsen blot udøver en "opmandsfunktion", dvs. udpeger medlemmer til et organ når organisationerne ikke kan, blive enige om at udpege det relevante antal medlemmer, betragtes hvervet ikke som udført efter valg af kommunalbestyrelsen, jf., § 16, stk. 3, 1 den kommunale styrelseslov.

Endvidere udtalt, at i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen skal vælge medlemmerne af et organ efter indstilling fra stedlige organisationer m.v., må det efter Indenrigsministeriets opfattelse tillægges afgørende betydning, om kommunalbestyrelsen er bundet af en indstilling fra den pågældende organisation m.v., eller om kommunalbestyrelsen har en reel valgmulighed ved udpegningen.

Derimod skal overvejelser om, hvilke interesser nævnsmedlemmer navnlig skal varetage, ikke spille nogen rolle for afgørelsen af diætspørgsmålet.

På denne baggrund udtalt, at hvervet som lokalradionævnsmedlem ikke betragtes som udført efter valg af kommunalbestyrelsen, da kompetencen til at udpege medlemmerne i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed som udgangspunkt ligger hos foreningerne og organisationerne. Kommunalbestyrelsen skal alene varetage en opmandsfunktion, hvis der ikke kan opnås enighed mellem de pågældende organisationer m.v. om udpegningen.

Der kan derfor ikke ydes diæter til medlemmerne af lokalradionævnet med hjemmel i styrelseslovens § 16, stk. 3.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 1. september 1991 til et generaldirektorat - 4. k.kt. j.nr. 1992/1330-3).

5.4. Om diæter til medlemmer af et fælles rådgivende organ for kommunens skolevæsen

Udtalt efter drøftelse med Undervisningsministeriet, at der ikke i folkeskoleloven er hjemmel til at udbetale diæter til medlemmer af et fælles rådgivende organ for kommunens skolevæsen, som kan oprettes efter folkeskolelovens § 39 g, stk. 3.

Endvidere udtalt, at det i relation til spørgsmålet om muligheden for at yde diæter m.v. i henhold til den kommunale styrelseslovs § 16, stk. 3, er afgørende, hvorledes reglerne om medlemmernes udpegning er udformet. Diæter m.v. kan kun ydes, hvis det efter disse regler er kommunalbestyrelsen, der udpeger

medlemmerne - eventuelt efter ikke-bindende indstilling. Medlemmer, der er ansat ved en skole, kan alene tillægges diæter, hvis de pågældende ikke er valgt i deres egenskab af ansatte og dermed vederlægges for varetagelsen af hvervet på anden måde.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 4. november 1992 til et byråd - 4. k.kt. j.nr. 1992/1333/265-1).

6. BUDGET, REGNSKAB OG REVISION

6.1. Om vedtagelse af hensigtserklæring om besparelser i forbindelse med den afsluttende budgetbehandling

Udtalt, at budgettet har en finansiel funktion, idet det udover at indeholde en oversigt over kommunens udgifter også angiver, hvordan de samlede udgifter skal finansieres, jf. herved styrelseslovens § 40, stk. 1, samt § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 316 af 21. juni 1984, hvorefter der skal være balance mellem indtægter og udgifter på årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag. Det følger endvidere af § 40, stk. 1, at budgettet har en bevillingsmæssig funktion, idet kommunalbestyrelsen gennem budgettet foretager en fordeling af de økonomiske ressourcer mellem de forskellige kommunale opgaveområder.

Endvidere udtalt, at et ændringsforslag er et forslag, som efter sit indhold ikke kan stå alene, men som forudsætter tilstedeværelsen af et andet forslag (hovedforslag), hvis indhold ændringsforslaget tilsigter at ændre, jf. den kommenterede styrelseslov ved Preben Espersen m.fl., 1991, s. 277.

Et i den konkrete sag af flertallet i kommunalbestyrelsen ved 2. behandlingen af årsbudgettet fremsat ændringsforslag, hvorefter der skulle tilstræbes en besparelse på 4 mill. kr. inden den 1. januar 1991, indebar ikke nogen ændring af budgetforslaget, idet budgettets poster eller bemærkninger ikke blev berørt af det nævnte forslag. Da det omhandlede forslag således ikke tilsigtede nogen ændring af budgettet og derfor efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke kunne karakteriseres som et ændringsforslag, fandt reglerne i § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 316 af 21. juni 1984 om udformningen af ændringsforslag til budgettet ikke anvendelse.

Endelig udtalt, at et forslag, der betegnes som ændringsforslag til budgetforslaget, men som reelt ikke har tilknytning til budgetforslaget, og som derfor ligger uden for rammerne af det dagsordenspunkt, der er til forhandling, kan kræves afvist. Protest herom må dog fremsættes straks på mødet eller dog inden afstemningens påbegyndelse, jf. den kommenterede styrelseslov, s. 277. Sådan protest blev ikke fremsat ved 2. behandlingen af årsbudgettet, og sagen gav derfor ikke ministeriet anledning til at foretage videre.

Indenrigsministeriet tilføjede, at forslaget om at virke for en senere besparelse på budgettet efter ministeriets opfattelse i øvrigt var af en sådan ubestemt karakter, at det ikke kunne danne grundlag for en konkret beslutning. Forslaget kunne derfor også af denne grund have været krævet afvist, jf. herved tillige Erik Harder, Dansk Kommunalforvaltning I. Kommunalbestyrelsen og dens udvalg, 5. udg., 1988, s. 67, hvor det er anført, at forslag må, være således udformede, at de kan danne grundlag for en konkret beslutning inden for kommunalbestyrelsens kompetenceområde.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 21. juli 1992 til et kommunalbestyrelsesmedlem 1. k.kt. j.nr. 1992/1070/471-1).

8. ANDRE UDTALELSER OG AFGØRELSER

8.1. Omfanget af det almindelige kommunale tilsyn

Udtalt, at Indenrigsministeriet er enig med Undervisningsministeriet i, at en kommune handlede i strid med lighedsgrundsætningen ved at tildele de kommunale skoler - og ikke de private skoler - gratis skolemælk i perioden 1984 - 90. Endvidere udtalt, at kommunen burde have ændret sin praksis med hensyn til tildeling af skolemælk, efter at man var blevet bekendt med, at kommunen handlede i strid med lovgivningen.

Herudover meddelt, at den kommunale tilsynsmyndighed kan tage stilling til, om en kommunalbestyrelse har handlet i strid med lovgivningen ved at undlade at levere eller udbetale en ydelse, som påhviler kommunen i henhold til offentligretlig lovgivning, herunder offentligretlige retsgrundsætninger. Hvis de omhandlede ydelser klart er fastlagt i eller i henhold til lovgivningen, vil tilsynsmyndigheden endvidere kunne pålægge kommunalbestyrelsen at levere eller udbetale ydelserne. Derimod falder det uden for den kommunale tilsynsmyndigheds kompetence at tage stilling til erstatningskrav som følge af, at en kommune i strid med "Lovgivningen ikke har leveret eller udbetalt en ydelse.

Spørgsmålet om, hvorvidt en privat skole kan rejse krav om erstatning over for en kommune for manglende tildeling af gratis skolemælk, er et spørgsmål, hvis afgørelse henhører under domstolene.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 5. februar 1992 til en privat skole - 2. k.kt. j.nr. 1991/1127/0100-4).

8.2. Vedrørende annullation af et trafikelskabs beslutning om forflyttelse af en chauffør

Ved dom af 17. juni 1992 fastslog Højesteret, at Indenrigsministeriets beslutning om at annullere Hovedstadsområdets Trafikelskabs beslutning om at forflytte en chauffør fra ét driftsområde til et andet driftsområde var ugyldig.

Højesteret udtalte:

"Højesteret tiltræder, at indstævntes beføjelser efter § 61, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse ikke er begrænset til tilfælde, hvor en beslutning er i strid med kommunalretlige regler, og at bestemmelsen også kan anvendes på ansættelsesretlige beslutninger, i hvert fald når der er spørgsmål om beslutningens overensstemmelse med offentligretlige retsgrundsætninger.

Højesteret lægger til grund, at forflyttelsen af chauffør Thomas Jørgensen fra driftsområde Roskilde til driftsområde Gladsaxe skyldtes den uro og de arbejdsnedlæggelser, der var en følge af hans organisationsforhold, og at forflyttelsen således havde sin årsag i hans udmeldelse af Specialarbejderforbundet i Danmark.

Beslutningen om forflyttelse blev truffet - efter at andre foranstaltninger forgæves var forsøgt - for at undgå et sammenbrud i bustrafikken og indebar mindre vidtgående følger for Thomas Jørgensen. Krænkelse af hans foreningsfrihed fremtrådte under de således foreliggende omstændigheder ikke med en sådan klarhed, at indstævnte har været beføjet til at sætte Trafikelskabets beslutning ud af kraft. Højesteret tager derfor appellants påstand til følge."

(Indenrigsministeriet - 4. k.kt. j.nr. 1992/1241/961-1).

8.3. Om adgangen til at fastsætte bindende frist for tilbudsgivning ved salg af fast ejendom

Udtalt, at Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 472 af 20. juni 1991 om offentligt udbud ved salg af kommunens faste ejendomme ikke udelukker, at en kommune som et vilkår i forbindelse med et offentligt udbud kan fastsætte en bindende frist for tilbudsgivning. En sådan frist kan imidlertid ikke tillægges den virkning, at ethvert tilbud, der indkommer efter fristens udløb, kan afvises alene som følge heraf. Dette hænger sammen med, at kommunal ejendom som udgangspunkt skal sælges til markedsprisen, dvs. den højeste pris, der kan opnås i handel ogandel.

Kommunen må, når fristen for tilbudsgivning er udløbet, vurdere tilbudene og herunder tage stilling til, om samtlige tilbud bør forkastes. Baggrunden for en forkastelse af tilbudene kan naturligvis være, at kommunen på grundlag af ejendomsværdien, ejendomsmæglervurderinger el.lign. finder, at tilbudene er for lave. Baggrunden vil imidlertid også kunne være, at kommunen efterfølgende har modtaget et bedre tilbud.

Har en kommune således efter udløbet af en bindende frist for tilbudsgivning, men inden salg har fundet sted, modtaget et tilbud, der ikke blot ubetydeligt overstiger det højeste rettidigt indgivne tilbud, må

kommunen normalt forkaste de indgivne tilbud. Hvis kommunen fortsat ønsker at afhænde ejendommen, må ejendommen herefter på ny annonceres til salg.

Fastsættelse af en bindende frist kan derfor medføre, at kommunen, hvis der efter fristens udløb er indkommet et væsentligt bedre tilbud, må foretage fornyet offentligt udbud. Det er dermed også i tilfælde, hvor der fastsættes en bindende frist for tilbudsgivning, af væsentlig betydning, at der gælder et krav om fortrolighed om indgivne købstilbud, jf. bekendtgørelsens § 4.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 3. september 1992 til et byråd - 1. k.kt. j.nr. 1992/1078/743-1).

8.4. Spørgsmål om, hvorvidt en kommunalt ansat videregivelse af fortrolige oplysninger var berettiget i medfør af forvaltningslovens § 28

Indledningsvis fastslået, at de kommunale tilsynsmyndigheder kan udtale sig vejledende om, hvorvidt de kommunale myndigheder, kommunalbestyrelsen eller udvalg og forvaltning på kommunalbestyrelses vegne, har overholdt lovgivningen.

Udtalt, at de kommunale tilsynsmyndigheder ikke kan tage stilling til, om en tavshedspligt, der efter forvaltningslovens § 27 påhviler en ansat i den kommunale forvaltning, er tilsidesat af den pågældende. Derimod kan tilsynsmyndighederne udtale sig om, hvorvidt en kommune har været berettiget til at videregive fortrolige oplysninger til en anden forvaltningsmyndighed i medfør af reglerne i forvaltningslovens § 28.

Oplysning om, at en person er Hiv-smittet, er en oplysning af særlig fortrolig karakter som omhandlet i forvaltningslovens § 28, stk. 1. En sådan oplysning må alene videregives til en anden forvaltningsmyndighed, når en af de i § 28, stk. 2, angivne betingelser er opfyldt.

I den konkrete sag kunne der alene være tale, om videregivelse med hjemmel i § 28, stk. 2, nr. 3. Indenrigsministeriet fandt imidlertid ikke, at der i sagen var oplyst sådanne forhold, at det kunne antages, at videregivelsen af den fortrolige oplysning havde tjent interesser, der klart oversteg hensynet til de interesser, der begrundede hemmeligholdelsen af oplysningen. Ud over hensynet til den Hiv-smittede person selv lagde ministeriet vægt på, at hensynet til borgernes generelle tillid til de kommunale sociale myndigheder i sig selv taler imod, at myndighederne videregiver fortrolige oplysninger. Der må derfor stilles meget strenge krav til de interesser, som skal kunne begrunde en videregivelse af sådanne oplysninger.

Efter ministeriets opfattelse havde videregivelsen af oplysningen om, at en person var Hiv-smittet, således ikke været i overensstemmelse med forvaltningslovens § 28.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 1. oktober 1992 til en borger - 4. k.kt. j.nr. 1992/122/373-2).

8.5. Om adgangen for kommuner til at investere i obligationer, som udgør ansvarlig kapital i en bank

Udtalt, at i henhold til den kommunale styrelseslov § 44 skal midler, som ikke af hensyn til de daglige forretninger skal foreligge kontant, indsættes i pengeinstitut eller på postgirokonto eller anbringes i sådanne obligationer eller investeringsbeviser, i hvilke fondes midler kan anbringes.

Endvidere udtalt, at Indenrigsministeriet på baggrund af en udtalelse fra Civilretsdirektoratet måtte lægge til grund, at fonde ikke lovligt kan anbringe midler i de i sagen omhandlede obligationer, der var udstedt af en bank. (Det var oplyst, at obligationerne ville udgøre en ansvarlig kapital i banken, at de ville blive efterstillet al anden ikke-efterstillet gæld og kunne medgå til dækning af tab, uanset om det blev tilladt pengeinstituttet at fortsætte sine aktiviteter, at bankens generalforsamling på nærmere angivne betingelser var berettiget til at træffe beslutning om nedskrivning af obligationsgælden, og at provenuet af obligationerne ville blive placeret i udlån, værdipapirer m.v.).

En fonds anbringelse af midler i sådanne obligationer vil være i strid med reglerne i bekendtgørelse nr. 97 af 15. marts 1985 om anbringelse af fondes midler og bestyrelsesvederlag m.v.

Da reglerne for anbringelse af kommunale midler i obligationer som nævnt følger de regler, der gælder for fondes anbringelse af midler i obligationer, jf. styrelseslovens § 44, vil en kommune således ikke lovligt kunne anbringe midler i de omhandlede obligationer.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 5. november 1992 til et byråd - 1. k.kt. j.nr. 1992/1079/539-1).

8.6. Omfanget af det kommunale tilsyn

Udtalt, at i tilfælde, hvor der i forbindelse med kommunalbestyrelsens behandling af en sag har foreligget urigtige eller vildledende oplysninger, kan tilsynsmyndigheden tage stilling til, om kommunalbestyrelsens beslutning som følge heraf må anses for truffet på et uforsvarligt beslutningsgrundlag eller i øvrigt må anses for at være i strid med lovgivningen. Såfremt der er tale om en grov pligttilsidesættelse, vil tilsynsmyndigheden endvidere kunne fremsætte påtalebegæring i henhold til § 61 c i den kommunale styrelseslov.

Hvis et medlem finder, at der i forbindelse med en sags behandling foreligger eller fremkommer urigtige eller vildledende oplysninger, må medlemmet gøre dette gældende over for kommunalbestyrelsen. Herved får kommunalbestyrelsen mulighed for at vurdere, om der er tale om urigtige eller vildledende oplysninger, samt - i givet fald - om der er behov for tilvejebringelse af supplerende oplysninger, eventuelt gennem fornyet udvalgsbehandling.

Endvidere udtalt, at den kommunale tilsynsmyndighed ikke kunne tage stilling til, om byrådets beslutning i den foreliggende sag måtte være et aftalebrud i forhold til en forening, idet det falder uden for den kommunale tilsynsmyndigheds beføjelser at tage stilling til, om et byråd har handlet i strid med privatretlige forpligtelser. Indenrigsministeriet kunne derfor ikke udtale sig om, hvorvidt der i forbindelse med sagen havde været afgivet urigtige eller vildledende oplysninger.

Indenrigsministeriet tilføjede, at det inden for vide rammer tilkommer byrådet at afgøre, om en sag er tilstrækkeligt oplyst, og at ministeriet ikke havde fundet grundlag for at tilsidesætte tilsynsrådets vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt der havde foreligget tilstrækkelige oplysninger i sagen i forbindelse med byrådets beslutning om at anke en fredningsafgørelse.

(Indenrigsministeriets skrivelse af 12. november 1992 til et byrådsmedlem - 1. k.kt. j.nr. 1992/1070/213-1) .